

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Fertilitas terræ sanctæ ab Aristeia prædicata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

frumenti hordei, ac vinearum: in qua ficus, & mala granata, & ueta nascuntur, terram olei ac mellis. Ubi, absque ulla penuria, comedes panem tuum, & rerum omnium abundantia perfrueris: cuius lapides ferrum sunt, & de montibus eius aris metalla fodiuntur: cum comederis, & satiatus fueris, benedictus Domino Deo tuo, pro terra optima, quam dedit tibi.

V.

Hæc ex oraculis sacris. Meminerunt & alij scriptores, atque in primis Iosephus, in Iudæa natus, & educatus, Iudæus ipse, & cum dignitate ac imperio in ea regione versatus, qui sui temporis (fuit autem Christo coætus) fertilitatem, hunc in modum, describit. *Iudæa natura talis est, ut videre liceat campos magnos, & frugam, & fructuum feracissimos: qui collati ad aliam terram, admodum uberes videri possent: Quod si ad Ierichuntinum, vel Hierosolymitanum agrum conferantur, iam non magni pretij videbuntur. Cuius tamen agri parui sint, & bona ex parte montani. Sed quantum ad fertilitatem attinet, nullis alijs secundi. De agri vero Ierichuntini ubertate, hæc alio loco tradit: Optimos habet Paradisos; palmarumque, irriguarum genera tam sapore, quam nominibus varia: quæ pinguis, calcibus presse, plurimum mellis emittunt, non multo deterius alio melle. Quamquam & mellis atrix est illa regio, & opobalsami ferax, qui omnium carissimus est fructus ibi nascentium: item cyprum, & myrobalanum gignit. Ergo qui diuinum esse illum tractum dixerit, nequaquam errauerit. Quippe ibi & larga, & optima generatur, qua sunt carissima. Sed nec in alijs eius fructibus aliqua facile, in orbe, regio certauerit: adeo multiplicatum, quod satum est, reddit.*

VI.

Iosepho consentit antiquior auctor Hecataeus, Alexandri Magni æqualis; qui testatur, optimæ terræ decies trecenta milia iugera Iudæos possedisse. Sed copiosius hanc glebæ felicitatem describit Aristæas, is ipse, qui historiam de translatione Scripturæ, per septuaginta duos interpretes conscripsit; & illos ex Iudæa in Ægyptum, ad regem Philadelphum perduxit, ut proinde merito, & huius calami autoritas, sit magna. Sic scribit. *Regni eorum consistit arboribus oliuarum, & ferax omnis generis frumenti, & leguminum. Adhæc vineis, & mellificio abundat. Palma vero, & alie frugiferae arbores sunt innumerabiles, apud ipsos. Item iumenta & pecora omnis generis multa, & pascua uberrima. Præterea immensa copia*

Ioseph. lib. 5.
Antiquit.Idem lib. 5.
de bell. Iud.Ioseph. lib. 5.
de bell. Iud.Ioseph. lib. 5.
de bell. Iud.

copia aromatum, & lapidum pretiosorum, & auri importatur eo, per Arabes. Nam regio ad cultum, & negotiationem est idonea, & ciuitas abundat arcibus, non deest ei quidquam eorum, quae mari aduehi solent, cum habeat portus opportunos, qui abunde suppeditent res. & Ascalona, & Ioppa, & Gaza similiter etiam Ptolemaidis. In horum locorum quasi medio sita est ipsa ciuitas, per se ipsa abunde habens omnia; cum sit irrigua undiq, aquis, & ad magnam securitatem munita. Nam Iordanis fluvius ille perennis circumfluit ipsam, in se ab antiquo continente non minus aruorum, quam sex millia myriadum. Deinde ex vicinia sexaginta myriades hominum in ipsam perueniunt, qui singuli possessionem centum iugerum agri sunt consecuti. Fluvius autem, perinde, ut Nilus, circa tempus exundans, multum terra irrigat. Sic agros laudat Aristaeas, qui Iordane praetextuntur, & olim à Deo illis dati sunt, pro quibus religio, cultus diuinus, & virtus, & aequitas, innocentia steterunt.

Sed addo his testem Brochardum, quem etiam Pererius tanto magis aëstimat, quia non solum, ante trecentos annos, postquam Iudaea sub imperium Saracenorum subiecta est, vixit; sed etiam totum decennium consumpsit in ea regione diligentissime perlustranda. Is ergo Brochardus oculatus testis, terrae sanctae nobilitatem his coloribus depinxit. *Non est credendum quibusdam contrarium nunciantibus; neq, enim eam diligenter considerarunt. His oculis vidi, quanta fertilitate terra benedicta fructificat: frumentum enim vix terra excolta, sine stercore & fimo, mirabiliter crescit & multiplicatur. Agri sunt velut horti, in quibus feniculum, salvia, ruta, rosa passim crescunt. Ibi bombyx affluit, cannamela abundant, ex quibus saccharum extrahitur. Sunt ibi cedri, citri, limones, anarangi, suauissimi & optimi odoris; qui per anni circulum, continuè seruantur in arboribus. Sunt & quadam poma citrina magna, ex quibus electuaria pretiosa valde conficiuntur. Sunt & fructus dicti poma Paradisi, penitus admirabiles. Porro haec crescunt in modum borri vuae; & est borrus ille interdum magnus, ut cophinus, seu sporta: habet grana interdum centum, & nonnunquam plura in modum vuae: sunt autem longa, ad quantitatem sex digitorum; & nonnunquam spherica ad quantitatem oui gallinae; saporis verò delicatissimi, & dulcis, ut est mel. Grana intus semen non habent, sed tota eorum substantia comestibilis*

VII.
Benedict.
Perer. in c. 3.
Exod. disp. 11.

Brochard. in
lib. de terra
sanct. part. 2.
cap. 1.